

Mi a bírálat mellőzésével a genfi Bureau »Bulletin«-je alapján adjuk a következő rövidre fogott tartalmi ismertetést.

A gyermeki gondolat fejlődésének elemzését folytatva, a szerző ez új munkájának célja annak tanulmányozása, hogyan alakulnak a gyermek szám-beli és elemi mennyiség-tani műveletei. Szeminska k. a. munkatársával a kísérletek egész sorát hajtott végre saját hagyományos módszerével. E kísérletek lehetővé teszik a gyermek megfigyelését saját tevékenységében és felfedezéseinek szabad kifejezésében. Így kiderül, hogy a szám és a mennyiség-beli dedukció a gyermeknek nem nyilatkozik meg első tekintetre és mintegy önmagától. A gondolat fejlődése prelogikai szintjével párhuzamosan halad a prenumerikus állapot. Ebben a szám állomásról állomásra szervezkedik. A munka három főrésze oszlik: mindegyike azokat a fogalmakat tárgyalja, amelyek a szám fogalmára vezetnek, ilyenek: a mennyiségek megmaradása és az együvé tartozók változatlansága; az időnkénti megfelelés, az összeadás és szorzás összetételei. Az e fogalmak elsajátításában észlelhető állomások jellegzetesek a gyermek gondolatának fejlődésére és lehetővé teszik annak megállapítását; hogy a tervszerű és visszaható aritmetikai okoskodás a gyermek értelmisége számára csak akkor lesz hozzáférhetővé, ha azt egy fokozatos bevezető megismerés előzi meg a valóságos minőség-beli fogalomról a mennyiség-belire. Szóval: a szám szerkezete (*construction*) elejétől végig szorosan kapcsolódik magának a logikának szerkezetéhez.

—m—

A. Wetz: Deutsche Wesensformung auf seelenkundlicher Grundlage. 1940
Quelle und Meyer, Leipzig, 8-r., 124 lap.

Ez a kis könyv már a háború forgószelének hatását mutatja (a szerző különben a légi fegyvernemnél szolgálva rendezte sajtó alá művét). Ideológiai, nagyon is mai, üstökösök jelennek meg a pedagógiai égbolton. Ime, pl. belső alakításnál »faji sajátosságok« szolgálnak kiindulópont gyanánt. A szerző hódol a maga kora igéinek, bár kétségeit sem tagadja meg. Ugyancsak erőteljes a testi alkattan a nevelésben, a külső környezet tekintetbevétele, a »tudattalanba« való elmélyedés stb. Sok, inkább töredékes jelszó keres a könyvben kapcsolódást, összeszövődést. A nevelőnek is új mozzanatokra kell ügyelnie, minő »a folyvást készen álló alkalmazhatás« (ez persze, a mai idegembert provokálja), az alkalmazott-értékelő gondolkodás, a közösségi élményre való részoktatás, az iskolai és katonai nevelésformák kapcsolata. Úgy véljük, a szerző nagyon is sietett kora jelszavait pedagógiai, csengő pénzemekre átváltani. Nem egy helyütt érzik ki, hogy nevelői gondolkodásában sok az egészséges és erőteljes vonás, azonban aligha csaldunk, ha azt tartjuk: a témája megérte azt a fáradságot, hogy még több évig érlelje mondanivalóit. A könyv még így is érdekes, bár hatásának tartósságában aligha hihetünk.

Dékány István.

J. B. Piobetta: Vues sur l'éducation française. Paris, 1940, 8-r., 224 l.

Megjegyzések a mai francia oktatásügyről. Enciklopedikus munka, mely bevezető tájékoztatás után szemlét tart a következő területek felett: Munka és üdülés. Az értelmesség kultusza. Pedagógia. Utasítások és tantervek. Nevelés és fegyelem. Vizsgálatok. Tanár és tanítvány. Egyesek. — Ezekben belül ügyes rövid cikkelekben tárgyalja a kapcsolatos részleteket. Az eleven eszű szerző